

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3126/2015. (VII. 9.) AB HATÁROZATA**alkotmányjogi panasz elutasításáról**

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Főváros Terézváros Önkormányzat Képviselő-testületének a Terézvárosi Önkormányzat tulajdonában álló közterületek használatáról és rendjéről szóló 15/2013. (IV. 25.) számú önkormányzati rendelet 17. § (1) bekezdése és 18. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének a megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

Indokolás**I.**

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján kérte az Alkotmánybíróságtól, hogy állapítsa meg a Budapest Főváros Terézváros Önkormányzat Képviselő-testületének a Terézvárosi Önkormányzat tulajdonában álló közterületek használatáról és rendjéről szóló 15/2013. (IV. 25.) számú önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Ör.) 17. § (1) bekezdésének valamint 18. § (1) bekezdésének alaptörvény-ellenességét, tekintettel arra, hogy a hivatkozott jogszabályi rendelkezések sértik az Alaptörvény B cikk (1) bekezdését, a XIII. cikk (1) és (2) bekezdését, a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 2. § (1) bekezdését, valamint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket. 1. § (4) bekezdésében foglaltak sérelmén keresztül az Alaptörvény 32. cikk (3) bekezdését.
- [2] Az indítványozó szerint ellentétes az Alaptörvény B cikk (1) bekezdésével, a XIII. cikk (1) és (2) bekezdésével az Ör. 17. § (1) bekezdése, melynek alapján közérdekből a közterület használatának szüneteltetése vagy megszűnése rendelhető el, valamint az Ör. 18. §-ának az a rendelkezése, mely szerint ilyen

esetben a jogosult kártalanítási igény nélkül köteles a közterület eredeti állapotát helyreállítani.

- [3] Az indítványozó álláspontja szerint a fent hivatkozott jogszabályi rendelkezések azért sértik a jogbiztonság Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében biztosított követelményét, mert nem felelnek meg a jogforrási rendbe történő illeszkedés követelményének, ellentétesek a Ket. 1. § (4) bekezdésében, és a Jat. 2. § (1) bekezdésében foglaltakkal, valamint nem felelnek meg a normavilágosság követelményének. A hivatkozott jogszabályi rendelkezések továbbá sértik az alkotmányjogi panasz szerint az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott tulajdonhoz való jogot, valamint annak korlátozására vonatkozó alkotmányossági garanciákat, ezáltal pedig az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglaltakat.
- [4] 2. Budapest Főváros Terézváros Önkormányzatának Képviselő-testülete 2013. november 14-én megtartott ülésén 224/2013. (XI. 14.) számú határozatával úgy döntött, hogy a Budapest Főváros Terézváros Önkormányzata és az indítványozó között 2007. augusztus 28-án kelt, a Nyugati téri aluljáróhoz kapcsolódó lépcső teraszoknál 123 négyzetméter alapterületen zöld tetős pavilonok elhelyezése és az abban kereskedelmi, szolgáltató és vállalkozási tevékenység folytatása céljára kötött közterület-használati megállapodás „megszűnését fontos közérdekből” az Ör. 17. § (1) bekezdése alapján 2014. január 15. napjával elrendeli. E döntésről a polgármester XVIII-25.434/29/2013. számú átiratban tájékoztatta a gazdasági társaságot azzal, hogy ha az Ör. 18. §-a alapján a közterület-használati hozzájárulás „megszűnik”, a jogosult kártalanítási igény nélkül köteles a közterület eredeti állapotát helyreállítani, így felhívta a gazdasági társaság figyelmét arra, hogy a pavilonokat 2014. január 15-ig el kell bontania és a területet eredeti állapotban az önkormányzatnak vissza kell adnia.
- [5] Az indítványozó keresettel élt a fent hivatkozott képviselő-testületi határozat ellen, kérve a jogszabálysértő határozat hatályon kívül helyezését, valamint a határozat végrehajtásának felfüggesztését.
- [6] A felperes keresetét az ügyben eljáró Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 22.K.30.071120.14/20. számú ítéletével elutasította. Az indítványozó a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz ítéletét 2014. május 20-án vette át, alkotmányjogi panaszát – az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján – 2014. július 21-én nyújtotta be az Ör. 17. § (1) bekezdése és 18. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését kérve. Bár a főtítkári előkészítő eljárásban az Alkotmánybíróság felhívta panasz

hiánypótlására, de az alkotmányjogi panasz határidőben benyújtottnak tekintendő.

- [7] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26. §-a szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [8] 3.1. Az Abtv. 37. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság a 24–26. §-ban meghatározott hatáskörében az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangját akkor vizsgálja, ha a vizsgálat tárgya az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálata nélkül, kizárólag az Alaptörvénnyel való összhang megállapítása. Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz a Ket. és Jat. egyes rendelkezéseire az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és 32. cikk (3) bekezdése sérelmével kapcsolatban hivatkozott, az Alkotmánybíróság eljárásának az Abtv. 37. § (1) bekezdése a jelen esetben nem volt akadály.
- [9] Alkotmányjogi panaszban Alaptörvényben biztosított jog sérelmére kell hivatkozni [Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontja]. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése sérelmére abban az összefüggésben, amelyet a panasz felvet (ti. az Ör. szabályai nem felelnek meg a jogforrási rendbe történő illeszkedés követelményének, valamint nem felelnek meg a normavilágosság követelményének), alkotmányjogi panaszban nem lehet hivatkozni. Az Alkotmánybíróság ezért az Alaptörvény tulajdonhoz való jogra vonatkozó szabályával kapcsolatban vizsgálódott.
- [10] Az Abtv. 29. §-a alapján az „Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be”. Az Ügyrend 31. § (6) bekezdése azonban lehetővé teszi, hogy az előadó alkotmánybíró a panasz befogadásáról szóló döntés helyett a panasz érdemi elbírálását tartalmazó határozat-tervezetet terjesszen a testület elé.

II.

[11] 1. Az Alaptörvény felhívott szabálya szerint:

„XIII. cikk (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

(2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.”

[12] 2. Az Ör. kifogásolt rendelkezései:

„17. § (1) A Terézvárosi Önkormányzat fontos közérdekből a közterület használatának szünetelését vagy megszüntését rendelheti el.”

„18. § (1) Ha a közterület-használati hozzájárulás megszűnik vagy szünetel, a jogosult kártalanítási igény nélkül köteles a közterület eredeti állapotát – különösen annak tisztaságát – haladéktalanul helyreállítani.”

III.

[13] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.

[14] 1. A becsatolt iratokból megállapítható, hogy az indítványozó és az önkormányzat között 2007. augusztus 28-án közterület-használati megállapodás jött létre. A felek a szerződést annak preambuluma szerint a fővárosi közterületek használatáról és a közterületek rendjéről szóló 59/1995. (X. 20.) Főv. Kgy. rendelet, valamint Budapest Főváros Terézváros Önkormányzat Képviselő-testületének a Terézvárosi Önkormányzat tulajdonában lévő közterületek használatáról és rendjéről szóló 44/2006. (XII. 1.) rendelete alapján hozták létre.

[15] A Főv. Kgy. rendelet 8. § (1) bekezdés *f*) pontja szerint a közterület-használati hozzájárulásnak tartalmaznia kell különösen a hozzájárulás megszüntése esetére az eredeti állapot kártalanítási igény nélküli helyreállításának kötelezettségét. A 10. § (1) bekezdés *c*) pontja úgy szól, hogy a közterület-használati hozzájárulás megszűnik, ha a területre üzembiztos-elhárítás miatt, vagy a tulajdonos önkormányzatnak fontos közérdekből szüksége van, A 11. § (1) bekezdés kimondja, hogy a közterület tulajdonosa fontos közérdekből a közterület használatának szünetelését rendelheti el.

- [16] A közterület-használati megállapodás 16. pontja kimondja, hogy a jelen megállapodásban nem szabályozott kérdések tekintetében a Ptk., és a fővárosi valamint a terézvárosi önkormányzat mondott rendeleteinek a hatályos szabályai az irányadók. Az Ör. 25. §-a szerint az Ör. hatálybalépésével egyidejűleg a Terézvárosi Önkormányzat tulajdonában lévő közterületek használatáról és rendjéről szóló 44/2006. (XII. 1.) rendelet hatályát veszette; az Ör. 26. §-a úgy szól, hogy az Ör-t a folyamatban lévő ügyekre is alkalmazni kell.
- [17] A jelen esethez hasonló, az 3153/2014. (V. 9.) AB végzéssel elbírált alkotmányjogi panasz alapját képező ügyben az indítványozók, mint I. és II. rendű felperesek 1983-tól kezdve a Budapest Főváros XX. kerület Pesterzsébet Önkormányzata (mint Budapest Főváros XX. kerületi Tanács VB Műszaki Osztálya jogutódja) alperes határozatával ideiglenes jelleggel közterület használati és építési engedélyt kaptak. A határozatok tartalmazták, hogy a felépítmények ideiglenesek, eltávolításukat a közterület használat megszüntetését és eredeti állapotának helyreállítását, minden kártalanítási igény nélkül a hatósági felszólítást követően kötelesek az engedélyesek – jelen esetben az I. és II. rendű felperes – elvégezni. Az I. és II. rendű felperesek pavilonként létesítettek a közterületi ingatlanon. Az indítványozók kérelmükben a Budapest Főváros Közgyűlésének a közterületek használatáról és használatának rendjéről szóló 59/1995. (X. 20.) Főv. Kgy. rendelet 12. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték, mert az sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését, amely a tulajdonhoz való jogot biztosítja, hiszen álláspontjuk szerint az indítványozó tulajdonosokat saját, ingatlanuk minősülő felépítményük minden kártalanítás nélküli elbontására való kötelezésre adott alapot a lefolytatott közigazgatási eljárásokban.
- [18] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányos tulajdonvédelem a meglévő tulajdonra vonatkozik, a tulajdonhoz való jog nem biztosít jogot a tulajdonszerzésre {3021/2014. (II. 11.) AB végzés, Indokolás [13]}. Az indítványozók az engedély ideiglenes jellegének ismeretében, a támadott jogszabályi rendelkezéssel azonos tartalmú közterület-használati megállapodás megkötésével, vagyis az abban foglalt feltételek elfogadásával, saját elhatározásuk alapján használták a közterület meghatározott részét. Az indítványozók által felhozott összefüggésben és érvek alapján ezért a tulajdonhoz való jog és a támadott jogszabályi rendelkezés között alkotmányos összefüggés nem mutatható ki {3153/2014. (V. 9.) AB végzés, Indokolás [17]}.
- [19] 2. Az Alkotmánybíróság nem látott okot arra, hogy a jelen ügyben a közterület-használatnak a tulajdonhoz való alapvető jog szempontjából történő, előző

megítélésétől eltérjen. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az érdemi alkotmányossági összefüggés hiánya az indítvány elutasítását eredményezi {3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [24]}. Ezért az Ör. kifogásolt rendelkezéseinek alaptörvény-ellenességét állító alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság elutasította.

Budapest, 2015. június 30.

Dr. Szívós Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1510/2014.

